GEMEENTE
Stadskanaal

CONCEPT

Samen beter buiten spelen

Speelruimtebeleid Stadskanaal 2026 - 2036

oktober 2025

CONCEPT

Dit speelbeleid is in opdracht van de Gemeente Stadskanaal opgesteld door Speelplan BV (Almere).

Ferdi Tillema & Saskia van Aalst

GEMEENTE
Stadskanaal

oktober 2025

Inhoudsopgave

Inleiding 04

Visie en beleid 2026 – 2036 09

Ambitie 1: Uitdagende en diverse speelruimte
Ambitie 2: Spelen, bewegen en ontmoeten voor iedereen
Ambitie 3: Een goede speelruimte voor mens en milieu
Ambitie 4: Goede speel- en sportplekken creëren we samen

Beleidskaders en ontwikkelingen 15

Bijlagen:

1. Onderzoek 18

2. De speelbuurt 21

3. Uitvoeringskaders 24

4. Begrippenlijst 27

Externe bijlage: Onderzoeksrapport

CONCEPT

Inleiding – waarom nieuw speelbeleid?

Aanleiding

Dit is het beleidsplan voor de openbare speel- en sportruimte van de gemeente Stadskanaal voor de periode 2026-2036. De gemeente heeft besloten tot het opstellen van dit plan naar aanleiding van de volgende ontwikkelingen:

- **Looptijd huidig speelruimteplan:** Het huidige speelruimteplan komt uit 2008. De afgelopen jaren zijn er verschillende ontwikkelingen geweest, waardoor het speelruimteplan is verouderd.
- **Beleidsontwikkelingen:** De omgevingsvisie van gemeente Stadskanaal is in ontwikkeling. Daarnaast zijn er diverse andere beleidsstukken vernieuwd die raakvlakken hebben met de openbare ruimte, zoals gezondheid, sociaal domein, sport, groen en duurzaamheid. Het speelbeleid moet aansluiten op deze ontwikkelingen.
- **Inclusie en toegankelijkheid:** Alle bewoners moeten zich welkom voelen in onze gemeente. Er moeten kaders komen voor het inrichten van de openbare speel- en sportruimte zodat deze beter ingericht wordt voor alle leeftijden en beperkingen.
- **Gezonde leefomgeving:** Stadskanaal wil een vitale leefomgeving bieden aan haar inwoners. De openbare ruimte moet uitnodigen tot bewegen en ontmoeting.

Doel en scope

Dit speelruimteplan vormt de komende 10 jaar het kader voor de invulling van de openbare speel- en sportruimte. In dit plan staan kansen en aanbevelingen voor de toekomstige (her)inrichting en uitvoering.

Binnen dit beleidsstuk vallen alle openbare speel- en sportplekken die door de gemeente beheerd worden. Daarnaast houden we ook rekening met de bespeelbaarheid van de gehele openbare ruimte (parken, natuurgebieden, hofjes, pleinen en straten). Niet-openbare voorzieningen (de meeste schoolpleinen en de sportverenigingen) vallen niet binnen dit beleid.

Opzet en werkwijze

In 2024 en 2025 is een onderzoek uitgevoerd naar de openbare speel- en sportruimte in de gemeente Stadskanaal. De onderzoeksresultaten zijn meegenomen bij het maken van het beleid. In bijlage 1 is een samenvatting van de onderzoeksresultaten te vinden. Het onderzoek heeft bestaan uit:

- Een uitgebreid veldwerkonderzoek; 93 locaties zijn bezocht en beoordeeld.
- Een werksessie met andere beleidsterreinen.

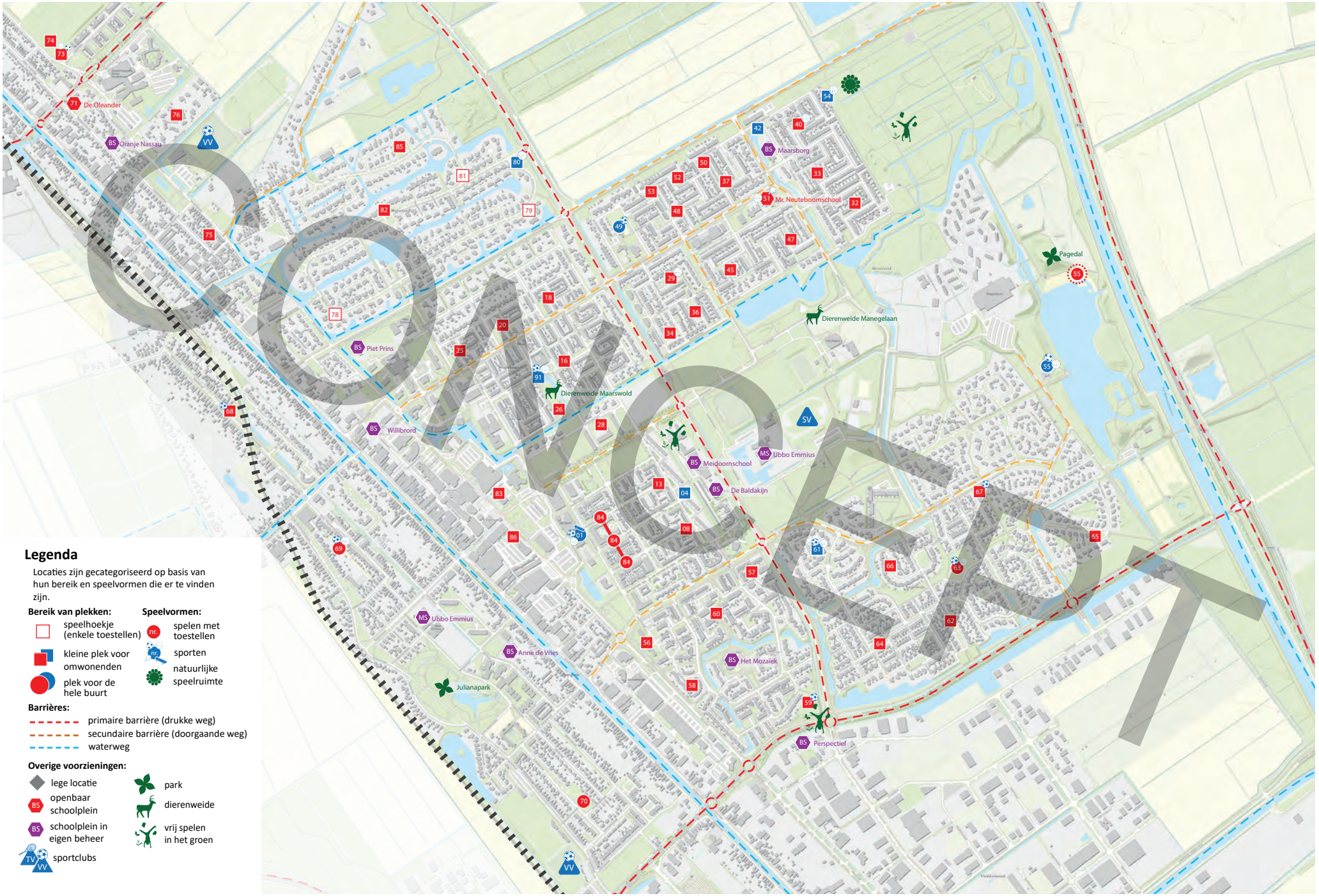
Huidig areaal

De gemeente telt 93 speel- en sportplekken met 506 speeltoestellen. Het formele speelaanbod bestaat voornamelijk uit een netwerk van kleine speelplekken.

Op de volgende pagina's is de openbare speel- en sportruimte inzichtelijk gemaakt met speelruimtekaarten.

CONCEPT

Speelruimtekaart Stadskanaal

Legenda

Locaties zijn gecategoriseerd op basis van hun bereik en speelvormen die er te vinden zijn.

Bereik van plekken:

- speelhoekje (enkele toestellen)
- kleine plek voor omwonenden
- plek voor de hele buurt

Speelvormen:

- spelen met toestellen
- sporten
- natuurlijke speelruimte

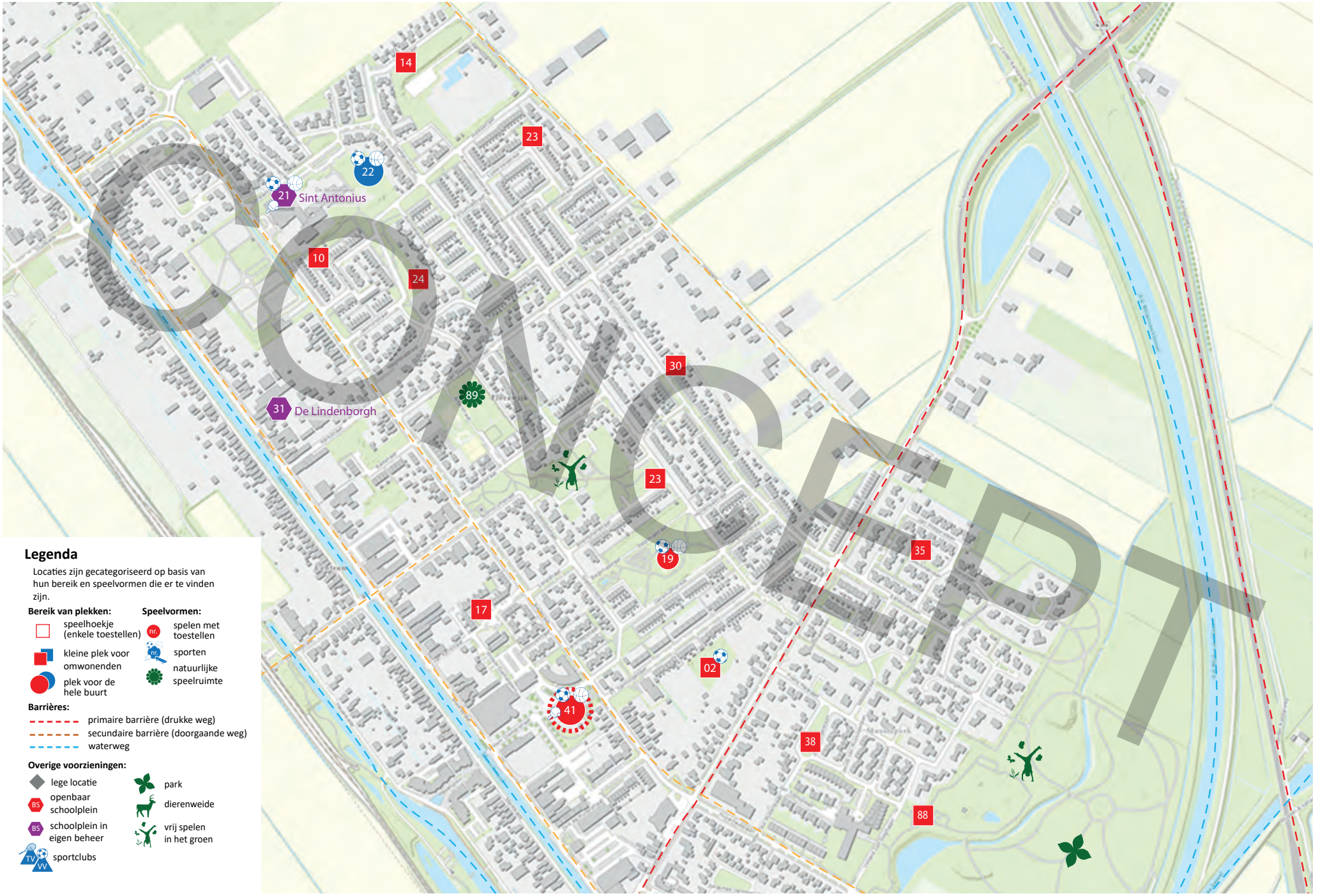
Barrières:

- primaire barrière (drukke weg)
- secundaire barrière (doorgaande weg)
- waterweg

Overige voorzieningen:

- lege locatie
- openbaar schoolplein
- schoolplein in eigen beheer
- sportclubs
- park
- dierenweide
- vrij spelen in het groen

Speelruimtekaart Musselkanaal

Speelruimtekaarten Cereswijk, Onstwedde en Alteveer

Legenda

Locaties zijn gecategoriseerd op basis van hun bereik en speelvormen die er te vinden zijn.

Bereik van plekken:

- speelhoekje (enkele toestellen)
- kleine plek voor omwonenden
- plek voor de hele buurt

Speelvormen:

- spelen met toestellen
- sporten
- natuurlijke speelruimte

Barrières:

- primaire barrière (drukke weg)
- secundaire barrière (doorgaande weg)
- waterweg

Overige voorzieningen:

- lege locatie
- openbaar schoolplein
- schoolplein in eigen beheer
- sportclubs
- park
- dierenweide
- vrij spelen in het groen

CONCEPT

Speelruimtekaarten Mussel en Holte

Mussel

Holte

CONCEPT

Legenda

Locaties zijn gecategoriseerd op basis van hun bereik en speelvormen die er te vinden zijn.

Bereik van plekken:

- speelhoekje (enkele toestellen)
- kleine plek voor omwonenden
- plek voor de hele buurt

Speelvormen:

- spelen met toestellen
- sporten
- natuurlijke speelruimte

Barrières:

- primaire barrière (drukke weg)
- secundaire barrière (doorgaande weg)
- waterweg

Overige voorzieningen:

- lege locatie
- openbaar schoolplein
- schoolplein in eigen beheer
- sportclubs
- park
- dierenweide
- vrij spelen in het groen

Visie & beleid 2025 - 2035

De openbare speel- en sportruimte staat niet op zichzelf. Het is onderdeel van de leefomgeving van inwoners. Daarmee heeft het invloed op het fysieke en sociale gedrag van de kinderen en alle inwoners van de gemeente. Om het gedrag positief te beïnvloeden is een visie ontwikkeld voor de speelruimte en deze praktisch uitgewerkt tot vier ambities.

CONCEPT

Visie op speelruimte

Gemeente Stadskanaal wil dat de openbare ruimte bijdraagt aan het fysieke en mentale welzijn van haar inwoners. Voldoende aantrekkelijke openbare speel- en sportruimte zijn van essentieel belang voor een fysiek en mentaal gezonde jeugd.

Groene speel- en sportplekken met variatie in inrichting bevorderen de motorische en sociale ontwikkeling van kinderen en stimuleren ontmoeting tussen inwoners van jong tot oud.

Bewoners van alle leeftijden worden betrokken bij de (her)inrichting van speel- en sportplekken zodat het aansluit op hun wensen.

Bij nieuwe inrichting hebben we duurzaamheid hoog in het vaandel; klimaatbestendig, biodiversiteit in groen, keuze voor materialen die lang meegaan en weinig afval opleveren.

Met de volgende vier ambities willen we ‘Samen Beter Buiten Spelen’ mogelijk maken:

1. Uitdagende en diverse speelruimte
2. Spelen, bewegen en ontmoeten voor iedereen
3. Een goede speelruimte voor mens en milieu
4. Goede speel- en sportplekken creëren we samen

De acties die worden voorgesteld binnen deze ambities sluiten aan op de onderzoeksresultaten. Een deel van deze acties is uitvoerbaar binnen het huidige vervangingsbudget (anno 2025) en is aangegeven met een duimpje: 👍

Andere voorgestelde acties zijn een wens en zijn op dit moment niet, of slechts deels, uitvoerbaar binnen het huidige vervangingsbudget. Hiervoor is aanvullend budget nodig. Deze ingrepen worden aangeduid met één (jaarlijks <€10.000 nodig) of twee (jaarlijks >€10.000 nodig) euroteken: €€

Ambitie 1 – Uitdagende en diverse speelruimte

Verschillende leeftijden vragen om verschillende speel- en beweegmogelijkheden. In iedere speelbuurt is er voor een brede leeftijdsgroep een passend speelaanbod dat voldoende uitdaging biedt. Door meer diversiteit in het speelaanbod aan te brengen worden kinderen gestimuleerd om buiten te spelen en verschillende speelplekken te ontdekken.

Hoe is het nu?

- **De spreiding van het speelaanbod is erg wisselend per speelbuurt:** Sommige buurten beschikken over een enkele buurtplek, andere buurten juist over een overaanbod van kleine speelplekken.
- **Het speelaanbod richt zich vooral op jonge kinderen:** Er zijn weinig speeltoestellen te vinden die uitdagend zijn voor de leeftijdsgroep 8+. Deze doelgroep speelt en sport vooral op de buurtplekken maar ook daar is het toestelaanbod vaak niet uitdagend en afwisselend genoeg.
- **Er is weinig afwisseling in de inrichting:** De meeste speelplekken zijn gericht op traditioneel spel. Er zijn weinig natuurlijke speelplekken en speelpleintjes. Ook zijn er geen routes tussen speelplekken.
- **Er is weinig aandacht voor het verbinden van speelplekken:** Kinderen worden niet gemotiveerd om van speelplek van speelplek te bewegen d.m.v. speelroutes. Wel zijn er in sommige buurten natuurlijke groenstroken met voetpaden die dienen als route.

Waar willen we naartoe?

- **Een betere spreiding:** De kleine speelplekken en buurtplekken liggen beter verspreid over de wijken en zijn vaker met elkaar verbonden d.m.v. routes.
- **Meer afwisseling en uitdaging:** Een speelaanbod met verschillende speelvormen (Schijf van Vijf) waardoor kinderen worden uitgedaagd om buiten te spelen en verschillende speelplekken willen bezoeken.

Welke acties dragen daaraan bij?

- **Meer rekening houden met de speelbuurten:** Binnen iedere speelbuurt zorgen we voor een gezond aanbod en voldoende afwisseling. De richtlijnen voor een speelbuurt staan beschreven in bijlage 2: Speelbuurtmodel.
- **Bij het (her)inrichten van speelplekken zetten we meer in op ontmoeting en samenspel:** Bijvoorbeeld door het plaatsen van contacttoestellen en het behouden van voldoende vrije speelruimte.
- **Het aanleggen van speelroutes:** In de speelbuurten waar het netwerk voornamelijk bestaat uit kleine speelplekken of waar het speelaanbod laag is, worden locaties met elkaar verbonden. Deze veilige wandelroutes zijn ingericht met speel- en beweegaanleidingen op en langs de stoepen.

CONCEPT

Ambitie 2 – Spelen, bewegen en ontmoeten voor iedereen

De openbare speel-, sport- en ontmoetingsruimte is voor iedereen. Het aanbod is geschikt voor alle leeftijden én voor inwoners met een beperking. Dat doen we door speelplekken **toegankelijk** te maken en op grote locaties in te zetten op een **inclusieve inrichting**.

Hoe is het nu?

- **Weinig aandacht voor inclusie:** Ongeveer 75% van de speelplekken scoort onvoldoende op toegankelijkheid en inclusiviteit.
- **Het formele, door de gemeente ingerichte aanbod is nu vooral gericht op (jonge) kinderen:** Voor jongeren (12+), volwassenen en ouderen zijn op het moment weinig beweeg- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte.
- **Het sportaanbod is overwegend traditioneel:** en bestaat voornamelijk uit voetbal- en basketbalvoorzieningen. De moderne sportvoorzieningen bestaan uit één skatebaan en enkele fitnessplekken.

Waar willen we naartoe?

- **Meerdere multifunctionele locaties:** Deze zogeheten wijk- en dorpsplekken bieden ruimte voor spelen, sporten en ontmoeten voor alle leeftijden.
- **Inclusieve inrichting van buurt-, wijk- en dorpsplekken is de standaard:** Inwoners met een beperking moeten gebruik kunnen maken van deze locaties.

Welke acties dragen daaraan bij?

€€ **We leggen in iedere kern minimaal één wijk- of dorpsplek aan:** In overleg met bewoners wordt besloten welke plek een upgrade krijgt tot een wijk- of dorpsplek. Deze locatie wordt ingericht met spel, sport- en ontmoetingsvoorzieningen. Niet alleen voor kinderen, maar ook voor jongeren, volwassenen en ouderen.

€€ **Toegankelijkheid en inclusie wordt standaard meegenomen in het ontwerp:** Buurtplekken maken we beter toegankelijk voor inwoners met een motorische beperking d.m.v. een brede ingang en verharde paden. Wijk- en dorpsplekken worden inclusief ingericht waarbij we rekening houden met meerdere beperkingen en zodat samen spelen en sporten wordt gestimuleerd.

👍 **Participeer meer met jongeren (12+):** Jongeren moeten ook terecht kunnen op de wijk- en dorpsplekken. Benaderen hen daarom actief tijdens de participatie of betrek partijen die met jongeren werken zoals jongerenwerkers en/of buurtsportcoaches (zie ook ambitie 4).

€€ **Vergroot de variatie in het sportaanbod:** zodat deze beter aansluit bij jongeren, volwassenen en ouderen. We kiezen daarom op buurt- en sportplekken vaker voor alternatieve sporten zoals skaten, korfbal, jeu de boules, tennis en Urban Sports.

CONCEPT

Ambitie 3 – Een goede speelruimte voor mens en milieu

Klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaamheid, circulariteit en een groene omgeving zijn belangrijke thema's binnen de gemeente Stadskanaal. De herinrichting van de openbare speel-, sport- en ontmoetingsruimte moet daarom rekening houden met diverse gemeentelijke vereisten en ambities op dit gebied. Dit wordt bereikt door bewuste keuzes te maken op het gebied van ontwerp en materiaalkeuze.

Hoe is het nu?

- **De klimaatbestendigheid is goed op speelplekken**: De meeste speelplekken hebben een natuurlijke ondergrond en voldoende beschutting van bomen.
- **Veel openbare groene ruimte**: Dit is niet alleen goed voor de klimaatbestendigheid en biodiversiteit, maar biedt ook ruimte voor natuurlijk spel (ravotten en hutten bouwen).
- **Weinig aandacht voor duurzame inrichting:** Bij de herinrichting van speelplekken wordt nog niet expliciet gekeken naar de duurzaamheid van de gekozen materialen. De gemeente heeft wel de ambitie om meer in te zetten op een circulaire economie (Nota Duurzaamheid, zie pagina 11)

Waar willen we naartoe?

- **Groene, circulaire en duurzame speel- en sportplekken:** gemeentelijke voorwaarden op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaamheid en circulariteit worden standaard meegenomen tijdens het ontwerp en de uitvoering.

Welke acties dragen daaraan bij?

- **Een groene inrichting wordt de standaard:** Waar mogelijk en wenselijk, worden natuurlijke ondergronden gebruikt en wordt er ruimte ingetekend voor (bespeelbaar groen). Dit vergroot niet alleen de klimaatbestendigheid van de openbare speelplekken, maar bevordert ook de biodiversiteit en natuurlijk spel. Daarnaast zijn groene speelplekken vaak aantrekkelijker voor kinderen en volwassenen om er te verblijven wat het gebruik van de speelplek stimuleert.
- **Bij de herinrichting van speelplekken houden we rekening met de 'R-strategieën':** Refuse & Rethink, Reduce, Repair en Recycling. Zo kunnen, door creatief te denken, veel materialen hergebruikt worden. Bij de (her)inrichting van speelplekken wordt aan de ontwerpers en leveranciers gevraagd om zoveel mogelijk materialen en toestel(onderdelen) her te gebruiken.
- **We werken zoveel mogelijk met duurzame en circulaire materialen:** Wanneer gebruik wordt gemaakt van nieuwe materialen en toestellen wordt er zoveel mogelijk gewerkt met duurzame en circulaire materialen. Indien mogelijk komen deze van een lokale bron. Leveranciers en ontwerpers die werken volgens deze principes krijgen voorrang bij aanbestedingen.
- **Initiatieven zijn welkom:** We ondersteunen bewoners of andere belanghebbenden die initiatieven (op speelplekken) aandragen die vergroening, biodiversiteit en circulariteit stimuleren.

CONCEPT

Ambitie 4 – Goede speel- en sportplekken creëren we samen met inwoners

Om een openbare speel- sport- en ontmoetingsruimte te creëren die past bij alle inwoners van de gemeente Stadskanaal, is actieve participatie met bewoners en een goede samenwerking met interne en externe partners, onmisbaar.

Hoe is het nu?

- **Participatie met kinderen:** Waar mogelijk worden kinderen betrokken bij het participeren op speelplekken. Kinderen hebben inspraak over de inrichting of het ontwerp. Er zijn nog geen concrete richtlijnen hoe er geparticipeerd moet worden.
- **Bewonersinitiatieven zijn niet gestroomlijnd:** Bewonersinitiatieven komen binnen bij de dorps-/ en wijkcoördinatoren. De coördinatoren hebben niet genoeg tijd om de inwoners te helpen met de aanvragen, waardoor ze vaak worden doorgestuurd naar afdeling Spelen.
- **Geen goede afspraken over bewonersinitiatieven:** Wanneer initiatieven worden gehonoreerd worden er afspraken gemaakt over het onderhouden van de plekken. De afspraken worden echter niet altijd nageleefd.
- **Afstemming met partners kan beter:** Partners (zowel intern als extern) worden nog weinig betrokken bij het vernieuwen van de speelruimte.

Waar willen we naartoe?

- **Richtlijnen voor participatie:** Deze zorgen voor een eenduidige aanpak.
- **Richtlijn voor buurtinitiatieven:** Dorps-/ en wijkcoördinatoren moeten makkelijk en efficiënt inwoners kunnen helpen met hun buurtinitiatief.
- **Een integrale aanpak:** Verschillende gemeentelijke domeinen en externe partners stemmen regelmatig af en zoeken de samenwerking op.

Welke acties dragen daaraan bij?

- **Gemeente breed komen er richtlijnen voor de participatie:** Deze zijn per type locatie te vinden in bijlage 3: Uitvoeringskaders.
- **Het volgen van een stappenplan voor bewonersinitiatieven:** Door het toestaan van initiatieven op of rondom speel- en sportplekken wordt de betrokkenheid en het eigenaarschap van bewoners vergroot. Betrokken bewoners blijven hierdoor aangemoedigd om taken op zich nemen in aanleg, beheer en organisatie. Hierbij is wel van belang dat nieuwe speel- of sportvoorzieningen worden opgenomen in het beheerprogramma, zodat aanvullend onderhouds- en vervangingsbudget aangevraagd kan worden. Dorps- / en wijkcoördinatoren kunnen inwoners ondersteunen met het volgen van het stappenplan in bijlage 3.2.
- **Periodieke integrale afstemming:** Een samenwerking tussen verschillende gemeentelijke domeinen en externe partners biedt veel extra kansen. Door gebruik te maken van elkaars netwerk, budgetten, kennis en faciliteiten, ontstaan meer mogelijkheden op bijvoorbeeld het gebied van inclusiviteit en klimaat.

CONCEPT

Gemeentelijke beleidskaders en landelijke ontwikkelingen

Speelbeleid staat niet op zichzelf, maar wordt ontwikkeld in samenhang met ander gemeentelijk beleid en landelijke ontwikkelingen. Verschillende beleidsterreinen hebben doelstellingen die raakvlak hebben met de ambities uit dit speelruimteplan. Deze doelen vormen, samen met de uitkomsten uit het onderzoek, de basis voor de ambities uit dit speelbeleidsplan.
Naast gemeentelijke doelen, zijn er ook landelijk vastgelegde vereisten waar de gemeente aan moet voldoen.

CONCEPT

In verschillende gemeentelijke beleidsstukken is gezocht naar raakvlakken met de openbare speel- en sportruimte en overlappende ambities. De volgende beleidsstukken zijn meegenomen:

- **Ontwerp-omgevingsvisie gemeente Stadskanaal**
- **Groenvisie Stadskanaal: Ruimte voor inclusief groen 2022**
- **Lokaal sportakkoord Stadskanaal 2020**
- **Integraal plan van aanpak SPUK GALA Stadskanaal 2023**
- **Implementatieplan lokale inclusie Stadskanaal 2023**
- **Collegeprogramma 2022 - 2026**
- **Nota Duurzaamheid 2024 - 2028**
- **Gezondheidsbeleid 2020 - 2024**

De landelijke vereisten waar de gemeente aan moet voldoen:

- **Verdrag voor De Rechten van het Kind**
- **Het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (WAS)**
- **VN Verdrag Handicap**

Ontwerp-omgevingsvisie gemeente Stadskanaal

In de omgevingsvisie staan verschillende raakvlakken met dit speelruimteplan.

- **Gezonde leefomgeving:** De openbare ruimte moet uitnodigen tot ontmoeting en beweging. Dit wordt gestimuleerd door het aanleggen van beweeg- en speelparken en goed verlichte wandel- en fietspaden. Bij revitalisering wordt waar nodig groen toegevoegd of de groenstructuur verbeterd.
- **Jeugd en jongeren:** De jeugd in Stadskanaal heeft behoefte aan ontmoetings- en speelplekken. Ook bewegen in het groen en elkaar kunnen ontmoeten vinden onze jongste inwoners belangrijk.

- **Sport en bewegen:** Wij willen onze inwoners een gezonde fysieke leefomgeving bieden die uitdaagt tot een gezonde levensstijl en uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.
- **Beweegparken:** Een beweegpark stimuleert verschillende doelgroepen om te bewegen en biedt meer dan alleen speel- of sportvoorzieningen. We willen het aantal beweegparken uitbreiden van twee naar drie en nemen bij elke herinrichting een beweegpark in overweging.

Het lokaal Sportakkoord Gemeente

- **Inclusie:** Er wordt gesteld dat alle kwetsbare doelgroepen laagdrempelig kunnen kennismaken met sport en bewegen.
- **Speelaanbod dichtbij:** Vanaf de peuterleeftijd moeten kinderen aanleveren om actief te zijn. Zo ontwikkelen inwoners een brede beweegbasis en hebben ze hun hele leven plezier in het sporten.

Integraal plan van aanpak SPUK GALA 2023

- Het plan heeft drie hoofdthema's waaraan gewerkt gaat worden de komende periode. In alle drie de thema's kan de openbare speel- en sport ruimte een rolspelen.
  - **Gezond gedrag:** We zien gezond gedrag (voldoende bewegen, gezonde voeding, etc.), elkaar kunnen ontmoeten en netwerken in de buurt als basis voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden.
  - **Gezonde leefomgeving:** Om gezond te kunnen opgroeien en vitaal te blijven is in onze gemeente de aanpak van armoede en laaggeletterdheid en het realiseren van een gezonde leefomgeving ook een speerpunt.
  - **Activiteiten:** De gemeente zet duurzaam in op het verkleinen van gezondheidsachterstanden door bewezen effectieve activiteiten te ondersteunen. Dit gebeurt via sterke wijkinitiatieven en samenwerking tussen verschillende partners.

Groenvisie Stadskanaal: Ruimte voor inclusief groen 2022

- **Instandhouding groen:** De gemeente heeft een groen imago. We streven om het bestaande groen te behouden en waar mogelijk met elkaar te verbinden.
- **Functioneel groen:** Het groen wordt ingericht en beheerd aan de hand van de functie: groen moet bruikbaar zijn.
- **Kwalitatief groen:** De kwaliteit van het bestaande groen moet bevorderd worden. Het beheer moet duurzamer, robuuster en slimmer.

Implementatieplan lokale inclusie Stadskanaal

- **Inclusie:** Op de agenda staan verschillende acties die worden uitgevoerd om de inclusiviteit in de gemeente verbeteren. Categorie twee gaat over de openbare ruimte.

Collegeprogramma 2022 - 2026

- **Inclusie:** ongeacht geslacht, gender, fysieke of mentale gesteldheid, levensovertuiging, financiële positie of land van herkomst. Voor discriminatie, uitsluiting en racisme is geen plek in onze Stadskanaalster samenleving. We geven blijvende uitvoering aan de Actieagenda lokale inclusie Stadskanaal 2021-2024.
- **Groen en duurzaam:** De gemeente Stadskanaal is een groene gemeente. Groen is ruim aanwezig en belangrijk voor onze uitstraling. Groen is wat ons betreft een belangrijke bouwsteen voor een prettige, gezonde en duurzame leefomgeving. Daarnaast biedt groen en vergroening kansen als het gaat om klimaatadaptatie en biodiversiteit.

CONCEPT

Nota Duurzaamheid 2024 - 2028

- **Gezonde en klimaatadaptieve leefomgeving:** Beleid voor een gezonde leefomgeving gaat hand in hand met groen- en klimaatbeleid. Het streven naar duurzame mobiliteit, zoals fietspaden en wandelroutes bevordert actieve levensstijlen, geven ruimte voor ontspanning, en vermindert tegelijkertijd de uitstoot van schadelijke stoffen. Parken, bossen, planten bloemrijke groenstroken en natuurgebieden bevorderen biodiversiteit, bieden recreatiemogelijkheden, verkoelen de omgeving, en dragen bij aan de klimaatadaptatieve veerkracht van de leefomgeving.
- **Natuurinclusief ontwikkelen:** Een inzet op meer beplanting en een gezond ecosysteem in versteende omgeving levert concrete voordelen op voor de leefomgeving door o.a. hittestress tegen te gaan.
- **Circulair:** De gemeente wil zoveel mogelijk inzetten op een circulaire economie. De gemeente houdt hiervoor rekening met de zogenaamde ‘R-strategieën’: Refuse & Rethink, Reduce, Repair en Recycling.

Gezondheidsbeleid 2020 - 2024

- Doel 12 uit het beleid is: ‘Het stimuleren van sociale cohesie en gemeenschapszin door het werken aan een gezonde leefstijl’. Het realiseren van volkstuinen wordt hier als actie aangekoppeld. De openbare speelplekken kunnen hier geschikte locaties voor zijn.

Verdrag voor de Rechten van het Kind

- Er bestaat geen wettelijke verplichting voor gemeentes om speelplekken aan te leggen. Buitenspelen zelf is echter wel een recht. Kinderen hebben, net als volwassenen, behoefte aan en recht op mogelijkheden om te ontspannen en te recreëren. Dit recht is vastgelegd in artikel 31 van het Internationale Verdrag voor De Rechten van het Kind, dat in 1995 door de Nederlandse overheid is geratificeerd.

Het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (WAS)

- Voor de inrichting van de formele speelplekken is wel specifieke wetgeving vastgesteld in de vorm van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS). Deze richt zich specifiek op de veiligheid van de locaties en de toestellen.

VN Verdrag Handicap

- Het VN Verdrag Handicap bevordert, beschermt en waarborgt de mensenrechten van mensen met een beperking, met nadruk op toegankelijkheid, persoonlijke autonomie en volledige participatie. Het verdrag, dat op 14 juli 2016 in Nederland in werking trad, verplicht overheden om deze principes in beleid en wetgeving te integreren en de positie van mensen met een beperking te verbeteren. Artikel 30 benadrukt gelijke toegang voor kinderen met een handicap tot spel, recreatie, sport en ontspanning.

CONCEPT

Bijlage 1: Onderzoek

In 2023 en 2025 heeft een onderzoek plaatsgevonden ter voorbereiding op dit beleidsplan. Samen met ketenpartners is de speel- en sportwaarde van de openbare ruimte per kern en buurt in kaart gebracht en beoordeeld. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen uit dit onderzoek benoemd. Een uitgebreid overzicht van de resultaten per buurt is te vinden in het bij dit rapport behorende onderzoeksrapport

Werkwijze

Analyse speelruimte (veldwerk)

Voor analyse en beoordeling van de speelruimte is per dorpskern een rondgang langs de speelplekken gemaakt. De gemeente heeft momenteel 90 speel- en sportplekken in beheer. Deze speel- en sportplekken zijn beoordeeld op diverse onderwerpen zoals aanbod, ligging en inclusiviteit. Ook is er naar de bespeelbaarheid van informele speelruimte gekeken. Hierbij is gelet op o.a. vrije speelruimtes zoals grasvelden, pleintjes, brede stoepen en barrières als wegen en watergangen.

Werksessie met beleidsmedewerkers

Op 11 februari 2025 is een overleg georganiseerd met verschillende (beleids)terreinen binnen het gemeentehuis. Naast de beleidsmedewerker en beheerder spelen waren de volgende (beleids)terreinen aanwezig: Welstad, Wijk- en dorpscoördinatoren, Sport, Huisvesting Onderwijs, Groen, Beheer & Infra en gezondheid.

Enquête kinderraad

Tijdens een raadssessie hebben de kinderen gesproken over spelen en sporten in hun wijk. Vervolgens hebben zij interviews afgenomen bij hun klasgenoten uit groep 7.

Ze stelden vragen als:

- "Welk cijfer geef je het spelen en sporten in jouw wijk?"
- "Heb je leuke ideeën om te spelen en sporten in jouw wijk?"

De inbreng van de kinderraad is gebundeld en beschikbaar als informatiebron.

CONCEPT

Resultaten onderzoek

In 2023 is er een veldonderzoek gedaan naar de openbare speel- en sportplekken. Hieronder een samenvatting van de bevindingen. In het onderzoeksrapport (externe bijlage) staan de resultaten per wijk/ dorpskern uitgewerkt.

De gemeente telt 93 formele, openbare speelplekken met speel- en sporttoestellen verspreid over 8 wijken en 5 dorpen. Het aanbod bestaat uit:

- 74 kleine speelplekken
- 6 buurtspeelplekken
- 5 speelhoekjes (waarvan 2 niet meer ingericht met toestellen)
- 8 sportplekken

Er zijn daarnaast 4 schoolpleinen in (mede)beheer van de gemeente.

Speelaanbod

- Het speelaanbod bestaat voornamelijk uit kleine speelplekken.
- De kleine speelplekken zijn vaak traditioneel ingericht.
- Er is weinig variatie tussen verschillende plekken.
- De inrichting van de speelplekken is voornamelijk gericht op kinderen van 4 tot 8 jaar.
- In de gemeente is slechts één natuurlijke speelplek (Anjerstraat in Musselkanaal).

Sporten en bewegen

- Het sportaanbod is voornamelijk gericht op kinderen jonger dan 12 jaar omdat er op veel locaties minidoeltjes staan.
- Het sportaanbod wordt meestal gecombineerd met spelen op de speelplekken.
- Er is over het algemeen in iedere wijk minstens één sportplek, sporthoekje of een speelplek met sportaanleiding.
- In 3 wijken is een grote sportplek waar meerdere sporten op één plek worden aangeboden (bijvoorbeeld sportplek Continentenlaan).
- De meest voorkomende sporten zijn voetbal (28x) en basketbal (20x).
- Op de plekken waar basketbal wordt aangeboden staat meestal een losse basket.

Inclusiviteit

- In de gemeente is geen inclusief ingerichte speel- of sportplek aanwezig.
- De inrichting van de speel- en sportplekken is niet toegankelijk: verharde paden naar de speeltoestellen ontbreken, de speelplekken worden omsloten door hoge opsluitbanden en de ondergronden bestaan voornamelijk uit zand en gras.

Klimaatbestendigheid

- De klimaatbestendigheid van veel speelplekken is goed. De meeste speelplekken hebben een natuurlijke speelondergrond, zoals gras of zand en hebben voldoende schaduw.
- De gemeente is erg groen, met veel struiken, plantsoenen en water. Dit is goed voor de klimaatbestendigheid, biodiversiteit en biedt ook veel ruimte voor natuurlijk (informeel) spel.

Informeel spelen

- In Stadskanaal en de omliggende dorpen is veel ruimte voor informeel spel. Zowel in het groen als op straat.
- De straten zijn rustig en autoluw.
- Uitzondering zijn de wijken/straten die grenzen aan het Stadskanaal. Hier is weinig ruimte voor informeel spel. De groenstroken langs het water zijn niet bespeelbaar en de stoepen zijn te smal voor spel en sport.
- Vele woningen in de gemeente hebben een tuin waar vaak ook particuliere speeltoestellen staan.

CONCEPT

Scholen

- Er zijn 4 schoolpleinen in beheer van de gemeente.
- De overige pleinen zijn meestal semi-openbaar. Deze schoolpleinen functioneren in meerdere wijken (bijvoorbeeld Maarsveld) als buurtplek. De schoolpleinen zijn hier een belangrijk onderdeel van het openbare speel- en sportaanbod.

Demografische analyse

Om te bepalen of er voldoende speelaanbod is per dorp, is er gekeken naar de demografische gegevens van de gemeente.

In de gemeente Stadskanaal wonen ongeveer 32.000 inwoners (peildatum januari 2025).

- 14% valt binnen de leeftijdscategorie 0-15 jaar.
- 11 % valt binnen de leeftijdscategorie 15-25 jaar.

Alteveer:
- ± 1.000 inwoners
- Waarvan ± 160 kinderen in de leeftijdsgroep 0-15 jaar (16%).
- Er zijn 2 speel- en sportplekken. ± 80 kinderen per locatie.

Onstwedde:
- ± 3.000 inwoners
- Waarvan ± 440 kinderen in de leeftijdsgroep 0-15 jaar (15%).
- Er zijn 4 speel- en sportplekken. ± 110 kinderen per locatie.

Stadskanaal:
- ± 19.000 inwoners
- Waarvan ± 2500 kinderen in de leeftijdsgroep 0-15 jaar (13%).
- Er zijn 66 speel- en sportplekken. ± 38 kinderen per locatie.

Mussel:
- ± 1.500 inwoners
- Waarvan ± 270 kinderen in de leeftijdsgroep 0-15 jaar (18%).
- Er zijn 2 speel- en sportplekken. ± 135 kinderen per locatie.

Musselkanaal:
- ± 7.300 inwoners
- Waarvan ± 1.000 kinderen in de leeftijdsgroep 0-15 jaar (14%).
- Er zijn 18 speel- en sportplekken. ± 56 kinderen per locatie.

Holte:
- ± 140 inwoners
- Waarvan ± 20 kinderen in de leeftijdsgroep 0-15 jaar (14 %).
- Er is één speelplek. ± 20 kinderen per locatie.

Hoewel demografische gegevens een indicatie geven van de opbouw en vraag, is het geen leidend gegeven. Kinderen spelen immers niet per definitie daar waar ze wonen. Zo spelen (jonge) kinderen vaak rondom school, opvang of bij opa en oma. Jongeren en volwassenen leggen weer gemakkelijk grotere afstanden af om af te spreken.

In dit onderzoek zijn demografische gegevens daarom vooral meegenomen als indicatie van de huidige vraag. Omdat speelplekken meestal voor langere tijd worden aangelegd verdient het aanbeveling altijd verder dan alleen dit gegeven te kijken.

CONCEPT

Werksessie met ketenpartners

Tijdens een werksessie op dinsdag 11 februari 2025 zijn de verschillende beleidsthema's besproken om input op te halen. De volgende instanties waren tijdens dit overleg aanwezig:

- Welstad
- Onderwijs
- Gemeente Stadskanaal
- Wijkbeheer van gemeente Stadskanaal
- Bureau Speelplan

De volgende input is opgehaald uit de werksessie:

Ambitie 1: Uitdagende en diversie speelruimte

- Bij het inrichten van speelplekken moet rekening gehouden worden met kinderen, volwassenen en ouderen.
- We willen inwoners stimuleren om buiten te bewegen en te ontmoeten.
- Welstad is goed zichtbaar op scholen, omdat ze activiteiten organiseren op schoolpleinen. De zichtbaarheid in de wijken is beperkt, omdat er weinig georganiseerd wordt.
- We willen focussen op grotere centrale speelplekken en minder op de vele kleine speelplekken die in Stadskanaal aanwezig zijn.
- We willen de mogelijkheid onderzoeken om schoolpleinen openbaar te maken. We beseffen wel dat hier goede afspraken over gemaakt moeten worden en op papier gezet moeten worden.
- Het is de afgelopen jaren niet gelukt om het aantal speelplekken te reduceren. Omvormen kan een goede strategie zijn om minder in speelplekken te investeren. Het is belangrijk om wijk- en dorpsraden mee te nemen in de beslissingen welke speelplekken omgevormd worden.

Ambitie 2: Spelen, bewegen en ontmoeten voor iedereen

- Advies om hier een plus scenario voor op te stellen. Mogelijk zijn er extra budgetten beschikbaar vanuit GALA.
- Ook belangrijk rekening te houden met het activiteiten aanbod (software). De buurtsportcoaches zijn nu te weinig zichtbaar in de openbare ruimte.
- Welstad moet ook betrokken worden bij het ontwikkelen van speelplekken.

Ambitie 3: Een goede speelplek voor mens en milieu

- De R-strategieën moeten worden meegenomen in het beleid.
- Vanuit scholen is er ook de wens om schoolpleinen te vergroenen. IKC Acaciahof is een goed voorbeeld.
- Spelen met water/ modder is ook een belangrijk speelelement.

Ambitie 4: Goede speel- en sportplekken creëren we samen met inwoners

- Initiatieven van inwoners horen binnen te komen via de wijk-/ en dorpscoördinatoren. In de praktijk komen deze aanvragen echter vrij direct naar de beheerder Spelen.
- De manier van (her)inrichting is voornamelijk reactief. Het lukt met het beschikbare budget niet om proactief locaties in te richten.
- De initiatieven vanuit bewoners worden vaak niet goed onderhouden. Het enthousiasme zakt vaak snel weer weg en er staan geen goede afspraken op papier wat er dan moet gebeuren.
- Vanuit de dorps-/ en wijkcoördinator is er niet voldoende tijd om inwoners goed te ondersteunen bij het aanvragen van subsidies voor speel- of sportruimte.
- Waar mogelijk worden kinderen nu al betrokken bij het inrichten van speelplekken. Dit moet zo blijven!

CONCEPT

Bijlage 2: Speelbuurtmodel

Om de huidige speelruimte te beoordelen en de juiste verbetervoorstellen te vormen is het onderzoek opgebouwd volgens de stappen van het Speelbuurtmodel. Dit betreft zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve beoordeling van de openbare speel- en sportmogelijkheden. Om het model van de speelbuurt toe te passen kan elke speelbuurt apart doorgelicht worden aan de hand van 4 stappen:

B2.1 De speelbuurt

Centraal in het onderzoek van de openbare speel- en sportruimte staat de speelbuurt. Dit is het deel van de wijk of buurt waarin kinderen van 6 tot 12 jaar zich vrij kunnen bewegen. Drukke wegen, watergangen, spoorlijnen maar ook industriegebieden of parken zijn barrières voor kinderen. Een buurtgrens is soms ook vooral een niet-fysieke afspraak. Kinderen komen of mogen dan simpelweg niet uit hun eigen buurtje.

De speelbuurt is het gebied waarin steeds moet worden gekeken of het aanbod bijdraagt aan de belangen die aan goede speelruimte worden gelinkt. Afhankelijk van de omvang en het karakter van een speelbuurt worden er voorwaarden gekoppeld aan de hoeveelheid speelvoorzieningen. Een speelbuurt komt soms overeen met de buurtindeling die de gemeente zelf al hanteert, maar is vaak ook iets kleiner.

In elke speelbuurt geldt dat kinderen binnen 200 meter van hun woning speelruimte kunnen vinden. De omvang en het soort speelruimte hangt af van het type speelbuurt. In een grote speelbuurt van minstens 10 hectare moet minimaal 1 buurtplek gelegen zijn. Dit is een (bij voorkeur centraal gelegen) speel- en sportplek van ca. 2.500 m^2 groot als plek waar de buurt samen kan komen. Een buurtplek heeft een actieradius van 400 meter waardoor het in zeer grote speelbuurten nodig kan zijn om te voorzien in meerdere buurtplekken. Naast de buurtplek is een netwerk van kleinere speelplekken nodig. Dit zijn plekjes van ca. 500 m^2 die vooral zijn ingericht voor de kinderen die nog niet zelfstandig naar de buurtplek kunnen. Een kleine speelplek heeft een actieradius van 200 meter en hoeft niet altijd ingericht te zijn met speeltoestellen.

CONCEPT

In een kleine speelbuurt (<10 hectare) volstaat een netwerk van kleine speelplekken en is het niet nodig om te voorzien in een buurtplek. Een uitzondering wordt gemaakt voor kleine speelbuurten met een hoge speeldruk (bij hoge bevolkingsdichtheid, gemengde stadsbuurten en centraal stedelijke woonmilieus). Hier geldt hetzelfde uitgangspunt als bij de grote speelbuurt: tenminste één buurtplek én een netwerk van kleine speelplekken.

B2.2 Vraag en aanbod

Om te bepalen welke speelruimte nodig is, wordt per speelbuurt indicatief gekeken naar de vraag en het aanbod van de openbare speelmogelijkheden. Een buurt met veel hoogbouw, weinig tuinen en een hoge bevolkingsdichtheid levert in de regel een hogere speeldruk op (meer gebruikers per m^2 speelruimte). Brede stoepen, goede vrije speelruimte (spelen op straat en in het groen), een beperkte parkeerdruk en veel bewegingsvrijheid (weinig barrières binnen de speelbuurt) zorgen dat een speelbuurt juist op de aanbodzijde hoog scoort. Kinderen vinden hier eenvoudig vrije speelruimte binnen 200 meter van hun woning waardoor ingerichte formele voorzieningen minder van belang zijn. In deze buurten volstaat het vaak om te voorzien in alleen (een) goed ingerichte buurtplek(ken). Als de vraag naar speelruimte het aanbod overstijgt, dan is het aanvullend op de buurtplek óók nodig om in een netwerk van kleine speelplekken te voorzien. Op die manier kan de speeldruk zich goed verspreiden over meerdere plekken.

B2.3 Schijf van Vijf voor Buitenspelen

Naast de kwantitatieve uitgangspunten van de speelbuurt beoordelen we de diversiteit van het aanbod. Spelen en bewegen kan op veel verschillende manieren. In de speelbuurt is het daarom belangrijk om een variatie van speel- en beweegvormen aan te bieden.
In elke speelbuurt moet de schijf van vijf aanwezig zijn, bestaande uit de volgende elementen:

De traditionele speelplek: uitdagende speeltoestellen en ontmoeting.

Vieze knieën: bespeelbaar groen om lekker vies te worden.

't pleintje: verharde ruimte voor vrij spel, fietsen, steppen of knikkeren.

Het trapveld: ruimte voor sport, fysieke uitdaging en ontmoeting.

De speelroute: verbindende en veilige kindvriendelijke route door de buurt.

Als de vijf elementen aanwezig zijn binnen de bewegingsvrijheid van een kind, is er sprake van een rijk, gevarieerd aanbod.

CONCEPT

B2.4 Speelruimte per speelbuurt

Net als de speelbuurt kunnen ook de voorzieningen zelf beoordeeld worden op relevante criteria. Dit biedt inzicht in de verbeterpunten op plekniveau. Naast het beoordelen van de bestaande situatie geven de criteria ook handvatten voor de (her)inrichting van speel- en sportplekken. Hoe een speelplek is geclassificeerd hangt af van de huidige inrichting én ruimtelijke context.

Een buurtplek moet bijvoorbeeld voldoende aantrekkingskracht en capaciteit hebben om gebruikers uit de hele speelbuurt te ontvangen. Dat betekent een inclusieve speel- én sportplek met veel (vrije) ruimte, voldoende uitdaging in speelobjecten en een hoge verblijfswaarde met voldoende groen, bankjes en afvalbakken (zie ook de bijlage met speelruimtecriteria). Een kleine speelplek moet vooral direct omwonenden bedienen, vaak jongere kinderen die nog niet zelfstandig naar de buurtplek kunnen. Deze plekken kunnen in de regel dichter op de woningen staan en hebben minder voorzieningen nodig omdat deze plekken vaak minder intensief worden gebruikt. In sommige buurten is het niet nodig deze in te richten met reguliere speeltoestellen. In dat geval volstaat bespeelbaar groen (grasveldje, tiny forest of ravotplek) of een autovrij fietspleintje met speelaanleidingen.

De gemeente Stadskanaal beschikt over één wijkplek; het Willem Diemerplaan in Musselkanaal (nr. 41). Deze multifunctionele sport-, beweeg en ontmoetingsplek is een buurtplek die meerdere speelbuurten (of het hele dorp) bedient. Wijkplekken hebben een zeer grote aantrekkingskracht (bijzondere inrichting) of richten zich op een specifieke doelgroep (skatebaan, pumptrack, grote beweegtuin).

CONCEPT

Bijlage 3: Uitvoeringskaders

Per type locatie zijn richtlijnen opgesteld over hoe deze locaties worden ingericht. Hierbij wordt gekeken naar voor wie deze plek bedoeld is, hoe groot de plek is, het budget en de participatievorm. Deze richtlijnen sluiten aan op de ambities.

B3.1 Richtlijnen per type locatie

Per type locaties zijn er richtlijnen opgesteld die van toepassing zijn op de ambities.

Centrale wijk- of dorpsplek

Bereik:	Gehele kern of wijk
Doelgroep:	Alle leeftijden
Locaties:	1 per kern
Ruimte:	5.000 - 10.000 m^2 (inclusief omliggende vrije speelruimte)
Functie:	Spelen, bewegen en ontmoeten
Spelen:	Uitdagende toestellen voor 0 t/m 12 jaar gericht op samenspel
Beweging:	Voorzieningen die zich richten op een brede leeftijdsgroep en een hoge druk aankunnen
Ontmoeten:	Veel zitgelegenheid in een aantrekkelijke omgeving
Inclusiviteit:	Brede ingang, verharde paden en ondergronden, (deels) toegankelijke toestellen, voldoende zitgelegenheid
Richtbudget:	Voor de inrichting is € 120.000,- benodigd.
Participatie:	Herinrichting met de gehele kern en gemeentelijke partners (zoals jongerenwerkers van Welstad). Direct omwonenden krijgen een eerste stem in het opstellen van het programma van eisen (PvE) voor de plek (wat mag wel, wat kan absoluut niet), maar de hele kern mag vervolgens meedenken en/of stemmen over 2 of 3 ontwerpvoorstellen.

CONCEPT

Buurtplek

Bereik:	Gehele buurt
Doelgroep:	0-15 jaar
Locaties:	1 op maximaal 400 meter (5-10 minuten lopen) van iedere woning.
Ruimte:	2.000 - 3.000 m^2 (inclusief omliggende vrije speelruimte)
Functie:	Spelen, bewegen en ontmoeten
Spelen:	Uitdagende toestellen voor 0 t/m 12 jaar gericht op samenspel
Beweging:	Minimaal één goede voorziening zoals een trapveld met mididoelen of 3x3 basketbalveld
Ontmoeten:	Zitgelegenheid in de schaduw en de zon
Inclusiviteit:	Brede ingang, verharde paden en ondergronden, voldoende zitgelegenheid
Richtbudget:	Voor de inrichting is € 60.000,- benodigd.
Participatie:	Herinrichting met de omliggende buurt en gemeentelijke partners (zoals jongerenwerkers van Welstad). Direct omwonende krijgen een eerste stem in het opstellen van het programma van eisen (PvE) voor de plek (wat mag wel, wat kan absoluut niet), maar de hele buurt mag vervolgens meedenken of stemmen over 2 of 3 ontwerpvoorstellen

Kleine speelplek

Bereik:	Direct omwonenden
Doelgroep:	0-8 jaar
Locaties:	Aanvulling op buurtplekken. 1 op maximaal 200 meter (5 minuten lopen) van iedere woning.
Ruimte:	500 - 1.000 m^2 (inclusief omliggende vrije speelruimte)
Functie:	Spelen
Spelen:	Toestellen voor 0 t/m 8 jaar, toestelaanbod in de speelbuurt moet afwisselend zijn
Richtbudget:	Voor de inrichting is € 30.000,- benodigd.
Participatie:	Herinrichting met de omliggende buurt en herinrichting met direct omwonenden van de speelplek. Team Beheer & Infra maakt programma van eisen (kaders). Hierin wordt goed rekening gehouden met de buurt en de schijf van 5. Buurt kan daarbinnen ideeën en wensen aangeven en daarna keuze maken uit 2 of 3 ontwerpvoorstellen

Sportplek

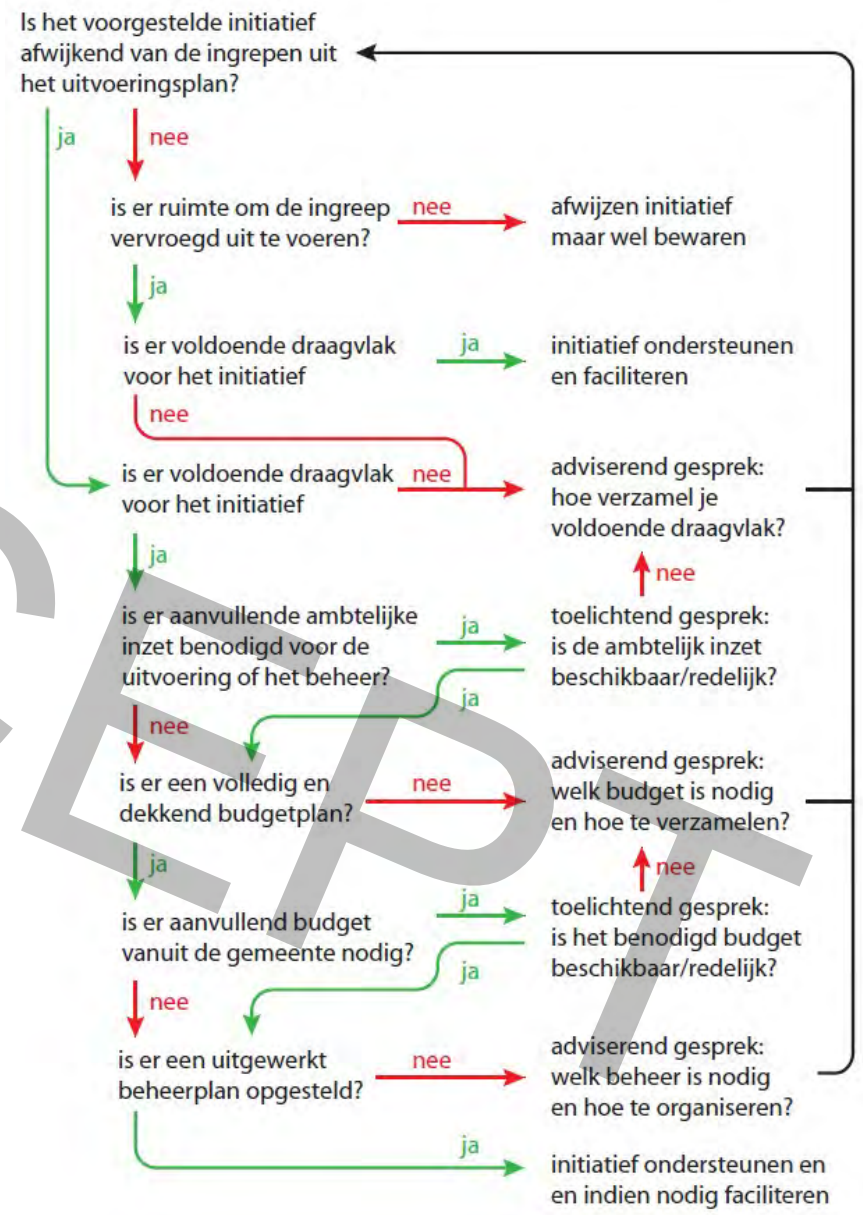
Bereik:	Omliggende buurt
Doelgroep:	0-8 jaar (kleine sportplek) 9-99 (grote sportplek)
Locaties:	Afhankelijk van sportaanbod in de speelbuurt of kern
Ruimte:	1.000 - 3.000 m^2 (inclusief omliggende vrije ruimte)
Functie:	Sporten
Beweging:	Kleine sportplek: traditionele sportvormen Grote sportplek: traditioneel of moderne sportvormen, afhankelijk van aanbod in de wijk en vraag vanuit bewoners
Richtbudget:	Voor de inrichting is € 30.000,- benodigd.
Participatie:	Participatie met omwonenden, vervolgens wordt met gebruikers (jongeren/sporters) en gemeentelijke partners gekeken naar de inrichting van de sportplek.

CONCEPT

Omvormplek

Bereik:	Direct omwonenden
Doelgroep:	0-4 jaar
Locaties:	In speelbuurten met een hoge dichtheid aan speelplekken
Ruimte:	Wisselend
Functie:	Spelen en/of ontmoeten
Spelen:	Een flexibele inrichting zonder speeltoestellen. Eventueel met (natuurlijke) speelaanleidingen.
Ontmoeting:	Een alternatieve inrichting is ook mogelijk. Bijvoorbeeld om ontmoeting te stimuleren (buurtmoestuin, groene ontmoetingsplek, etc.)
Richtbudget:	voor de inrichting is € 10.000,- benodigd.
Overig:	Deze locaties zijn ook geschikt voor adoptie door de buurt.
Participatie:	herinrichting met direct omwonenden van de speelplek. Buurt kan ideeën aandragen en krijgt de mogelijkheid tot adoptie.

B3.2 Stappenplan bewoners initiatief

CONCEPT

Bijlage 4: Begrippenlijst

Begrip	Definitie
Areaal	Aanwezige toestellen en ondergronden binnen de gemeente.
Beweeg-aanleidingen	(Voornamelijk) kleine objecten die aanzetten tot beweging. Bijvoorbeeld belijning voor spelletjes of een hardlooprondje.
Beweegtuin	Sportplek met fitnesstoestellen. Vaak ingericht voor ouderen.
Biodiversiteit	Verscheidenheid aan flora en fauna.
Buurtplek	Een (bij voorkeur centrale) grotere speelplek voor de gehele buurt. Vaak ingericht met een combinatie van spelen en sporten. Zie bijlage 3 voor de richtlijnen.
Calisthenics	Een vorm van krachttraining waarbij voornamelijk gebruik wordt gemaakt van het eigen lichaamsgewicht.
Contact-toestellen	Een speeltoesteltoestel dat gebruikt kan worden door meerdere kinderen tegelijkertijd en daarmee samenspel stimuleert
Circulariteit	Producten kunnen na gebruik nog worden hergebruikt of ingezet als grondstof voor nieuwe producten of materialen.
Duurzaamheid	Gebruik maken van producten en materialen die op een milieuvriendelijke manier worden geproduceerd, lang meegaan en hergebruikt of gerycycled kunnen worden.
Eigenaarschap	Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor de eigen omgeving.
Gietrubber	Valondergrond (rubber gietvloer) gemaakt van gerecycled rubber.
Inclusie	Inwoners met én zonder lichamelijke en/of geestelijke beperking kunnen gebruik maken van voorzieningen en activiteiten.

CONCEPT

Informele speelruimte	Ruimte op straat, op de stoep, op grasveldjes en in het groen waar kinderen spelen.
Kleine speelplek	Speelplek met beperkt aantal toestellen (meestal 2 tot 5 toestellen). Gericht op doelgroep tot 8 jaar en direct omwonenden. Zie bijlage 3 voor de richtlijnen.
Klimaatadaptatie	Aanpassingen die de effecten van klimaatverandering opvangen.
Klimaat-bestendigheid	Beschutting (schaduw), vegetatie, wateropvang en -afvoer. Hoe goed kan de plek omgaan met extremen in het klimaat? Hierbij wordt vooral gelet op het aspect verkoeling. Plekken waar voldoende beschutting is door bomen of beplanting en waar vooral gewerkt is met natuurlijke ondergronden (gras, zand, houtsnippers).
Luie trap	Een trap met een kleine hellingshoek en diepe tredes.
Pannakooi	Kleine ronde, rechthoekige of vierkante voetbalkooi. Vaak met een laag hek.
Participatie	Bewoners denken mee over voorgenomen wijzigingen en/of initiatieven.
Sociale cohesie	Een groep mensen (bijv. bewoners uit een straat of buurt) die zich verbonden voelen met elkaar.
Speel-aanleidingen	(Voornamelijk) kleine objecten die aanzetten tot spelen. Bijvoorbeeld pleinplakkers, stapstammen en speelkeien.
Speelbuurt	Het deel van een wijk waarin kinderen van 5/6 tot 10/11 jaar zich vrij kunnen bewegen.
Speelhoekje	Kleine speelplek met een enkel (eenvoudig) toestel.
Speelroute	Wandelroute met speelelementen en/of speelaanleidingen op en langs de route. Vaak verbindt de route verschillende speelplekken met elkaar.
Speellandschap	Geheel van speel- en sportplekken in een gemeente.
Sportroute	Route met sportelementen en/of sportaanleidingen op en langs de route.
Toegankelijkheid	De bereikbaarheid van alle of enkele elementen van een speelplek.
Stakeholders	Personen en organisaties die te invloed ondervinden en/of kan uitoefenen op een plan.
Uitvoeringsplan	Plan voor de uitvoering waarin planning, budgetten en adviezen staan opgenomen.
Urban Sports	Verzamelnaam van sporten die zich afspelen in de stedelijke omgeving. Voornamelijk beoefend door tieners en jongeren.
Verblijfswaarde	Mate waarin een ruimte aantrekkelijk, functioneel en comfortabel is voor mensen om er te verblijven, te ontmoeten of activiteiten te ondernemen.
Wadi	Afkorting voor Water Afvoeren Door Infiltratie. Een groene greppel waar overtollig regenwater in opgevangen wordt en langzaam de bodem intrekt.
Wijk- of dorpsplek	Grote speelplek met wijk- of dorpsoverstijgende functie. Ingericht voor een brede doelgroep en met een grote verblijfswaarde. Vaak ingericht met een combinatie van spelen, sporten en ontmoeten.

CONCEPT